

NL Greenlabel

**Groene Kansen op
bedrijventerreinen!**

Mattijs van Dalen - Accountmanager bij NL Greenlabel

- Passie voor natuur (in stedelijk gebied)
- Ondernemer & gastdocent
- Kennis en netwerk aan elkaar verbinden
- Circulaire economie
- Ambassadeur Green Deal 1.000 Hectare Nieuwe Stedelijke Natuur

Hessenpoort Natuurlijk!

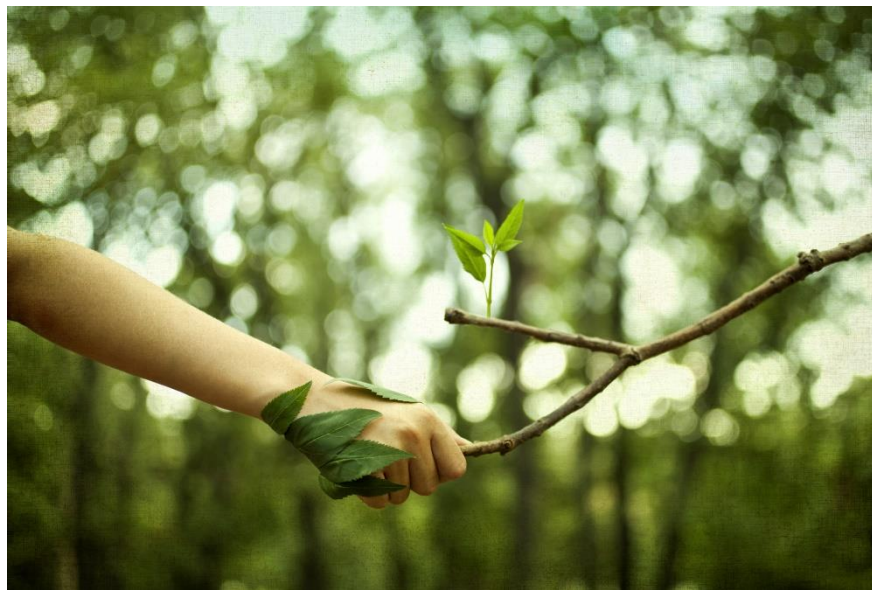

- Het opstellen van een integrale visie, waarin het vergroenen van bedrijvenpark Hessenpoort op een duurzame manier de hoofdtoon voert.
- De ideeën en wensen van de verschillende betrokkenen als input meenemen.
- De vijf O's in vertegenwoordigd zijn.
(onderwijs, overheid, ondernemers, onderzoek en onderop organisaties)
- Bijdraagt aan de kernwaarden van de gemeente Zwolle en provincie Overijssel: een prettige leef- en werkomgeving en duurzaamheid op zowel maatschappelijk- als milieutechnisch gebied.

Doel

Vergroenen

Prettige leef- en
werkomgeving

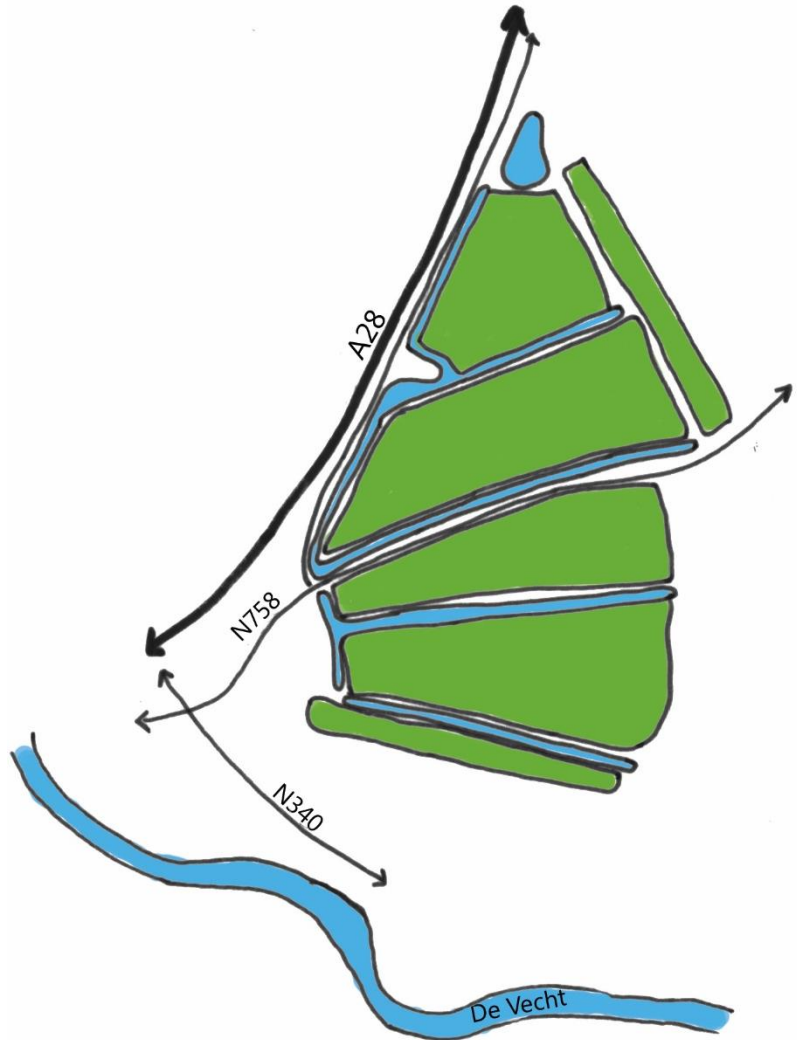

Betekenis

Heel veel ideeën

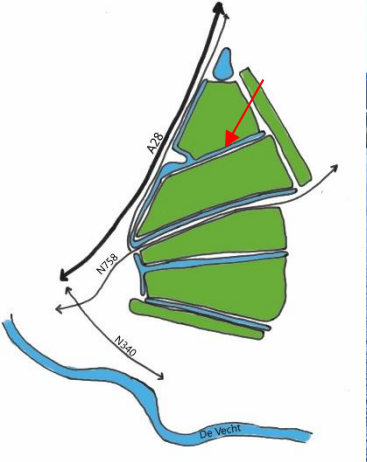

Bedrijvenpark is er al...

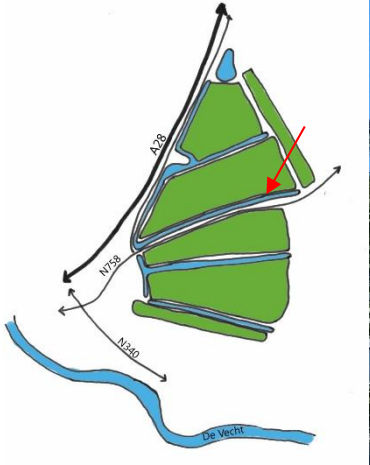

- Gebaseerd op het bestaande open agrarische landschap
- Radialen
- Openheid
- Ruim opgezet

Bedrijvenpark is er al...

Bedrijvenpark is er al...

Kansen voor vergroening

- Bestaande bedrijven
Kans om hun eigen terrein te vergroenen
- Niet bouwrijpe locaties
- Bouwrijpe locaties
- Ruimte onder hoogspanningsmasten
- De brede radialen

Bijzonder...

Er zijn inmiddels allerlei vogels gesignaleerd, zoals de watersnip en de oeverloper. Maar kijk ook niet verbaasd op als je op Hessenpoort een **patrijs** tegenkomt. Een mooie illustratie van de stelling dat dieren de relatieve rust op een bedrijventerrein kunnen waarderen.

Hessenpoort

Het visitekaartje van Zwolle

Als stad kom je soms voor ingrijpende uitbreidingskeuzes te staan. Voor Zwolle was de aanleg van bedrijventerrein Hessenpoort zo'n moment. Voor dit terrein werd voor het eerst de 'sprong over de Vecht' gemaakt. Een sprong die Zwolle alleen wilde maken als daar een ontwikkeling met kwaliteit tegenover stond. Om die kwaliteit te halen (en Hessenpoort tot een ontwikkeling met Zwolle te maken) is een uitgebreid Beeldkwaliteitsplan opgesteld. Een plan dat haar basis heeft in aanwezige natuur- en landschapswaarden en cultuurhistorische patronen. In dit plan worden onder andere uniforme erfafscheidingen geregeld. Veel van deze bedrijfskavelgrenzen hebben een groen karakter. De gemeente ziet de werking van dit plan als één van de successen achter de uitstraling die Hessenpoort nu heeft. Inzoomend op het terrein valt vooral de duidelijke groenstructuur op met veel bomen en water. Ecologisch beheer is hier de standaard. Er is een wandelpad om van de nieuwe natuur te kunnen genieten. Aansprekende elementen zijn plas-dras zones en schrale hooilandvegetaties langs de waterassen. Er zijn inmiddels allerlei vogels gesignaleerd, zoals de watersnip en de oeverloper. Maar kijk ook niet verbaasd op als je op Hessenpoort een patrijs tegenkomt. Een mooie illustratie van de stelling dat dieren de relatieve rust op een bedrijventerrein kunnen waarderen.

Bijzonder...

Diersoorten als
ambassadeursoorten

soorten
als
ambassadeurs
voor bedrijven

Zwaluwwand

Voedsel

Natuur/
biodiversiteit

Aantrekkelijke
en gezonde
werkomgeving

Duurzaamheid
en energie

Het netwerk rondom Hessenpoort, Natuurlijk! breidt zich zo steeds verder uit. Partijen uit de vijf O's - onderwijs, onderzoek, ondernemingen, overheid en (maatschappelijke) organisaties - doen mee.

INGEZONDEN
2018

INGEZONDEN

Economie en ecologie hand in hand op Hessenpoort

Minder beton en asfalt, meer bloemen, planten en dieren op bedrijventerrein Hessenpoort in Zwolle. Dat wil initiatiefgroep 'Hessenpoort, Natuurlijk!' de komende jaren voor elkaar krijgen. De plannen voor dit voorjaar: een oeverzwaluwwand, kruidentuin, moestuin, natuurorganisaties, overheden...

Speerpunten provincie Overijssel

Overijssel stelt plan op om bijen en weidevogels te redden

Gepubliceerd: 13 november 2015 20:54
Laatste update: 13 november 2015 20:54

De provincie Overijssel stelt een actieplan op om de dramatische teruggang van het aantal bijen en weidevogels tegen te gaan.

Dat is het resultaat van een initiatief van PvdA en CDA in provinciale staten.

In 2023 wil provincie Overijssel het doel bereiken om 20% nieuwe energie uit biomassa, bodem, wind en zon halen

Deskundigen

Om die trend een halt toe te roepen roept de provincie nu een brede groep deskundigen en belanghebbenden op het gebied van honingbijen en wilde bijen om een breed gedragen actieplan komen om het te verbeteren.

[MijnOverijssel klantportaal](#)

Zoek

[Home](#) +

[Actueel](#) +

[Bestuur](#) +

[Contact en Route](#) +

[Loket](#) +

[Onderwerpen](#) +

[Over Overijssel](#) +

[Home](#) » [Onderwerpen](#) » [Economie](#) » [Sectoren](#) » [Nieuwe Energie Overijssel](#)

Nieuwe Energie Overijssel

Gepubliceerd op 3 februari 2016

Overijssel heeft Nieuwe Energie

In 2023 wil provincie Overijssel het doel bereiken om 20% nieuwe energie uit biomassa, bodem, wind en zon halen. De provincie Overijssel stelt een actieplan op om de dramatische teruggang van het aantal bijen en weidevogels tegen te gaan.

De provincie Overijssel stelt een actieplan op om de dramatische teruggang van het aantal bijen en weidevogels tegen te gaan.

[Nieuwe Energie Overijssel](#)

[Overijssel](#)

Speerpunten Gemeente Zwolle

Zwolle wil in 2020 de (schadelijke) CO²-uitstoot met twintig procent reduceren ten opzichte van 1990. Het is daarom interessant voor de gemeente om te onderzoeken wat eventueel mogelijk is (beleid gemeente Zwolle).

we daarbij stellen, waar we de hoofdaccenten leggen. Dit vormt voor ons een belangrijk afwegingskader bij bezuinigingen en keuzes voor de inzet van onze middelen:

- **Klimaatbestendig en duurzaam beheer:** dit is een belangrijke opgave voor de toekomst. Het verder verduurzamen van het beheer en het klimaatbestendig beheren van de stad is voor ons daarom topprioriteit. Dat doen we bijvoorbeeld door waterdoorlatende bestrating toe te passen.
- **Behoud van de ecologische kwaliteit van de stad:** Het opbouwen van de huidige ecologische kwaliteit van bijvoorbeeld de wegbermen en slootkanten van Zwolle kost vele jaren. Een consequent beheer op lange termijn is belangrijk om die waarden te behouden. Dit betekent bijvoorbeeld dat we bij ecologische waardevolle gebieden terughoudend zijn met zelfbeheer of dat we daar kritisch kijken naar de voorwaarden.
- **Ruimte geven aan bewoners en ondernemers bij het beheer van de openbare ruimte:** De stad is van de mensen en daarom geven we ze waar het kan ruimte om de openbare ruimte te gebruiken en mede te beheren. Dit vraagt een andere houding van de gemeente: van zelf doen naar faciliteren en meedenken. Maar ook het geven van kaders daar waar het stedelijk belang botst met wensen van bewoners. Dit is bijvoorbeeld ten aanzien van ecologie.

Speerpunten Gemeente Zwolle

Hessenpoort
vastgesteld

nr. NL.IMRO.0193.BP11015-0004

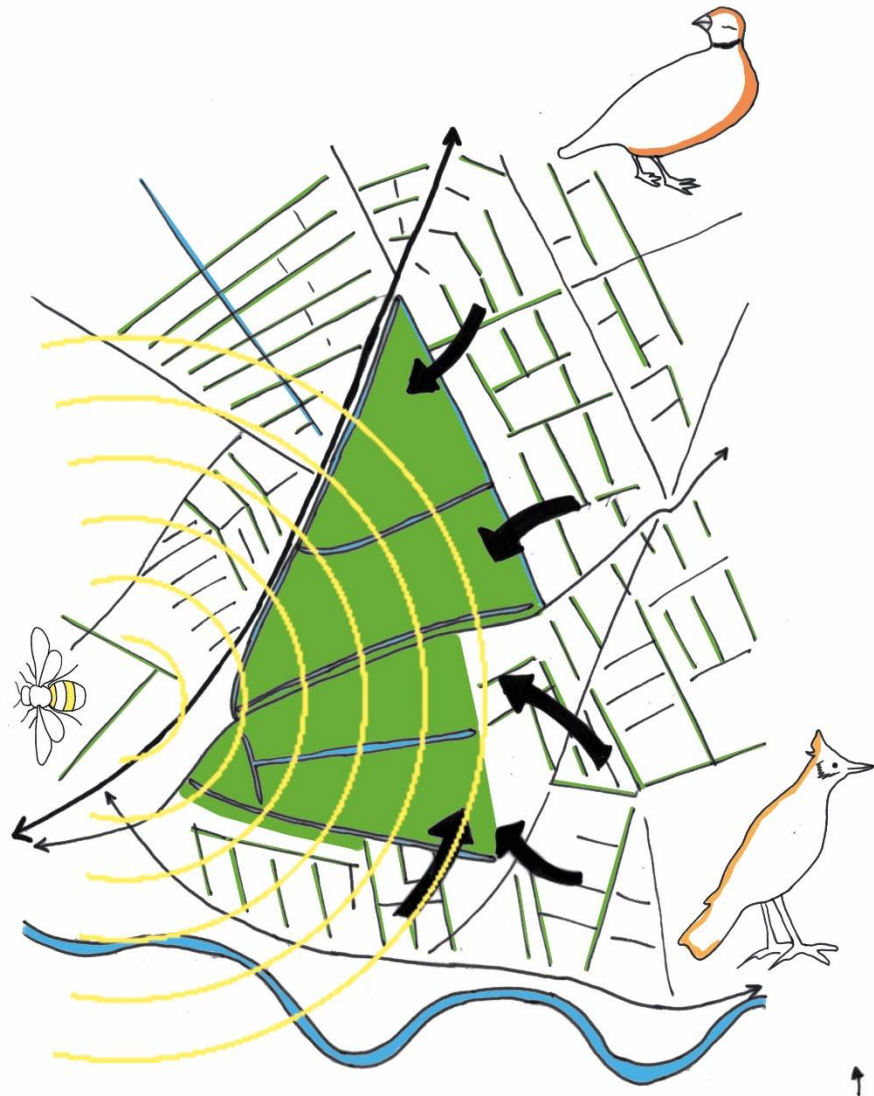
De basis voor de kwaliteit van Hessenpoort ligt voor een belangrijk deel in de heldere opzet van het terrein. Gerelateerd aan de ligging in het landschap en de kenmerken van het bedrijventerrein zelf kunnen we drie deelgebieden onderscheiden:

(1) Hessenpoort zuid, (2) -midden en (3) -noord.

Door de ruimtelijke segmentering ontstaat een bedrijventerrein met een heldere groenstructuur die Hessenpoort noord, midden en zuid als één geheel toont.

Opdrachtge
Opdrachtn
Publicatievers

...en kijk verder...

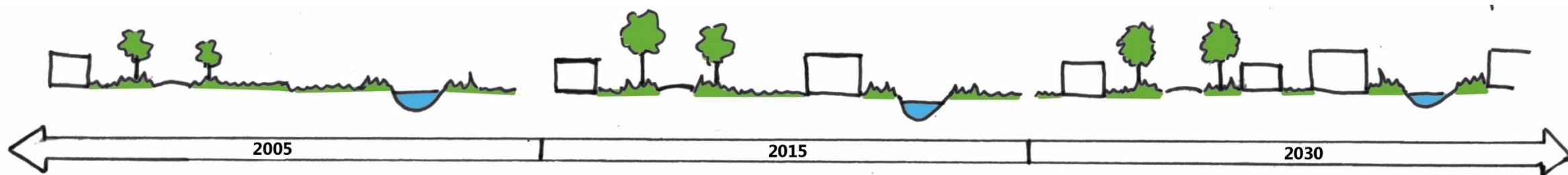

- Omliggend open agrarisch landschap
- Voedsel
- Rust
- Schuilmogelijkheden

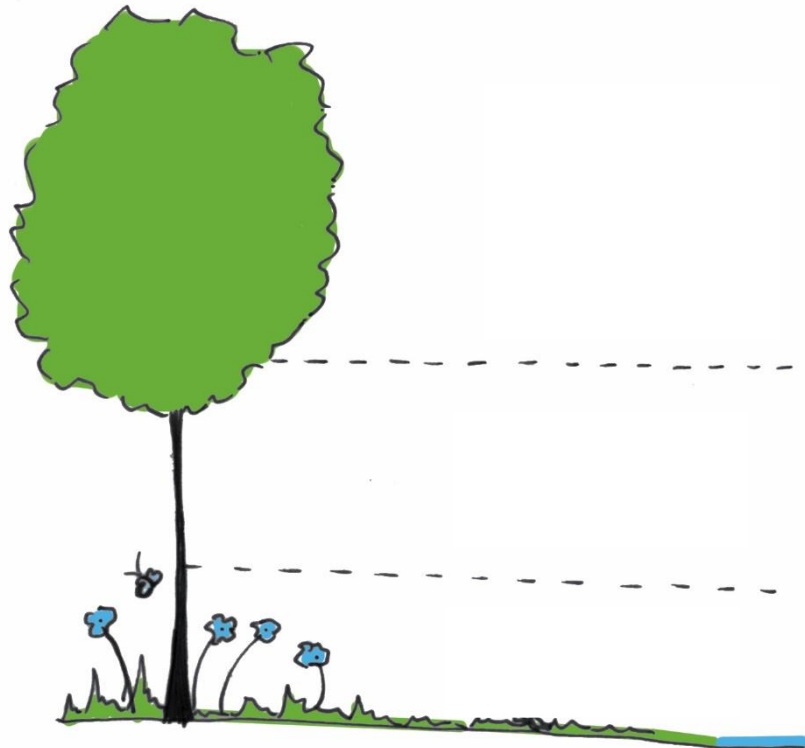
...en kijk verder...

- Ruimte
- Rust

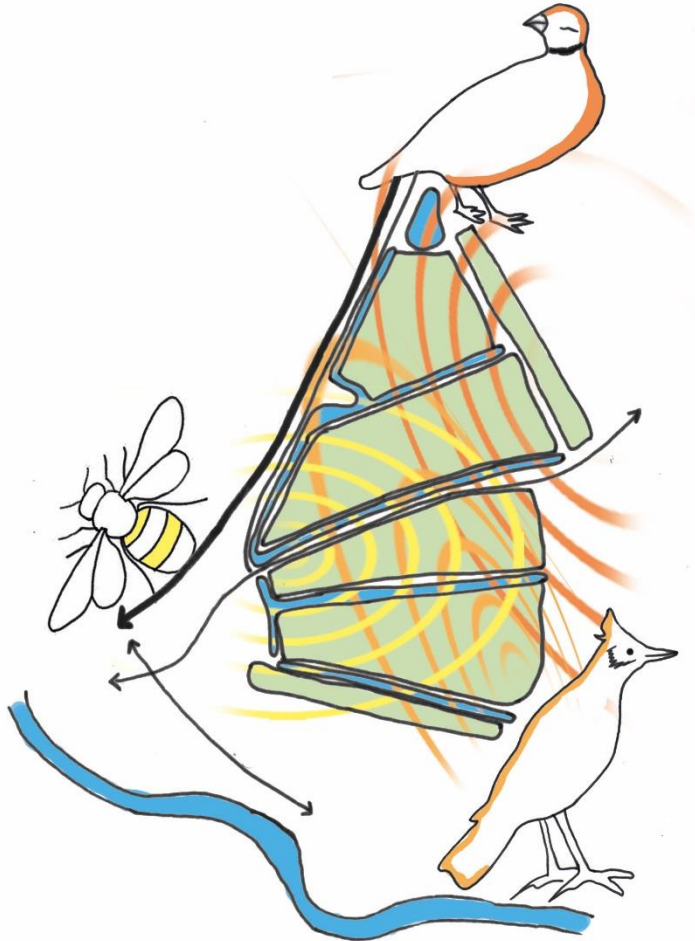

...en kijk verder...

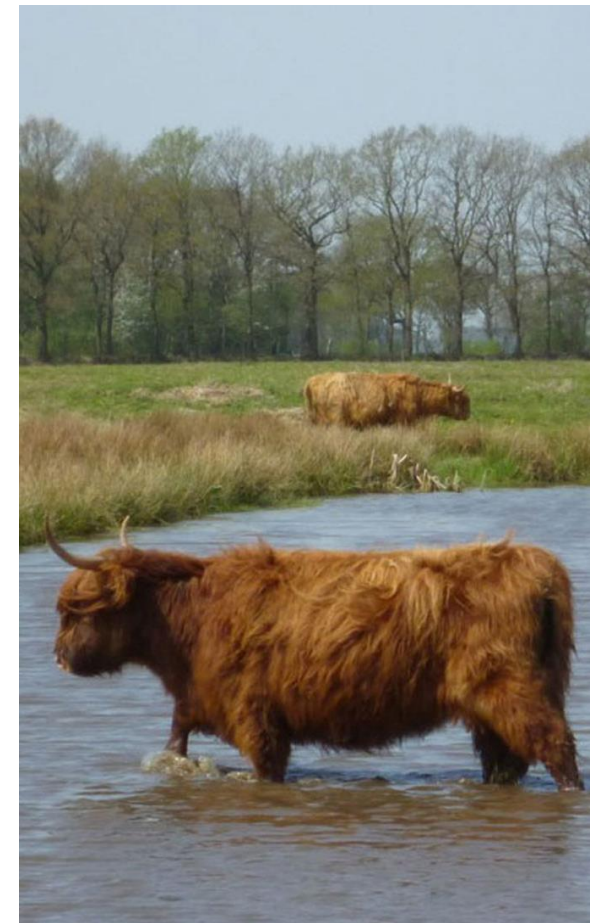
- Niveaus
- Voedsel
- Schuilmogelijkheden

...en vind de visie!

- Dieren houden zich niet aan grenzen
- Omliggend landschap
- Ambassadeursoorten gebaseerd op de huidige situatie
- Groenstructuren -> voedsel
- Marketing
- Geeft structuur aan initiatieven
- Samen voor een doel

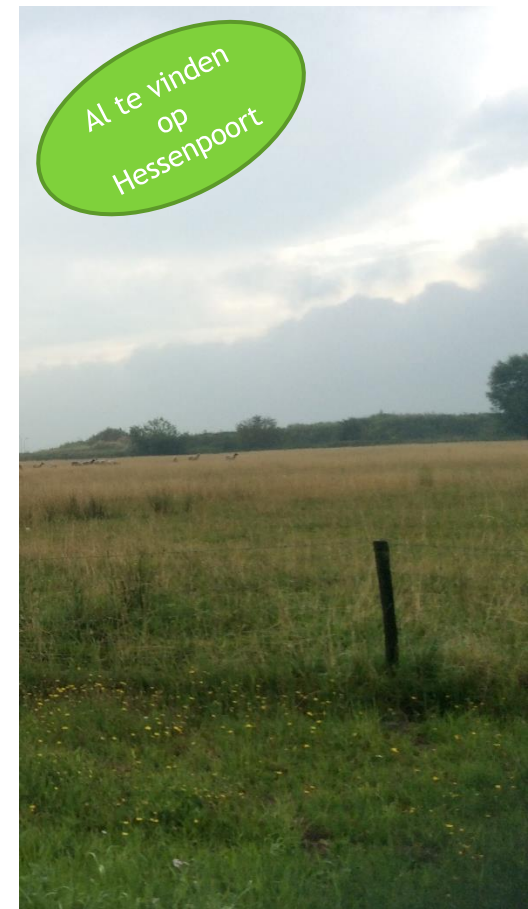
Patrijs

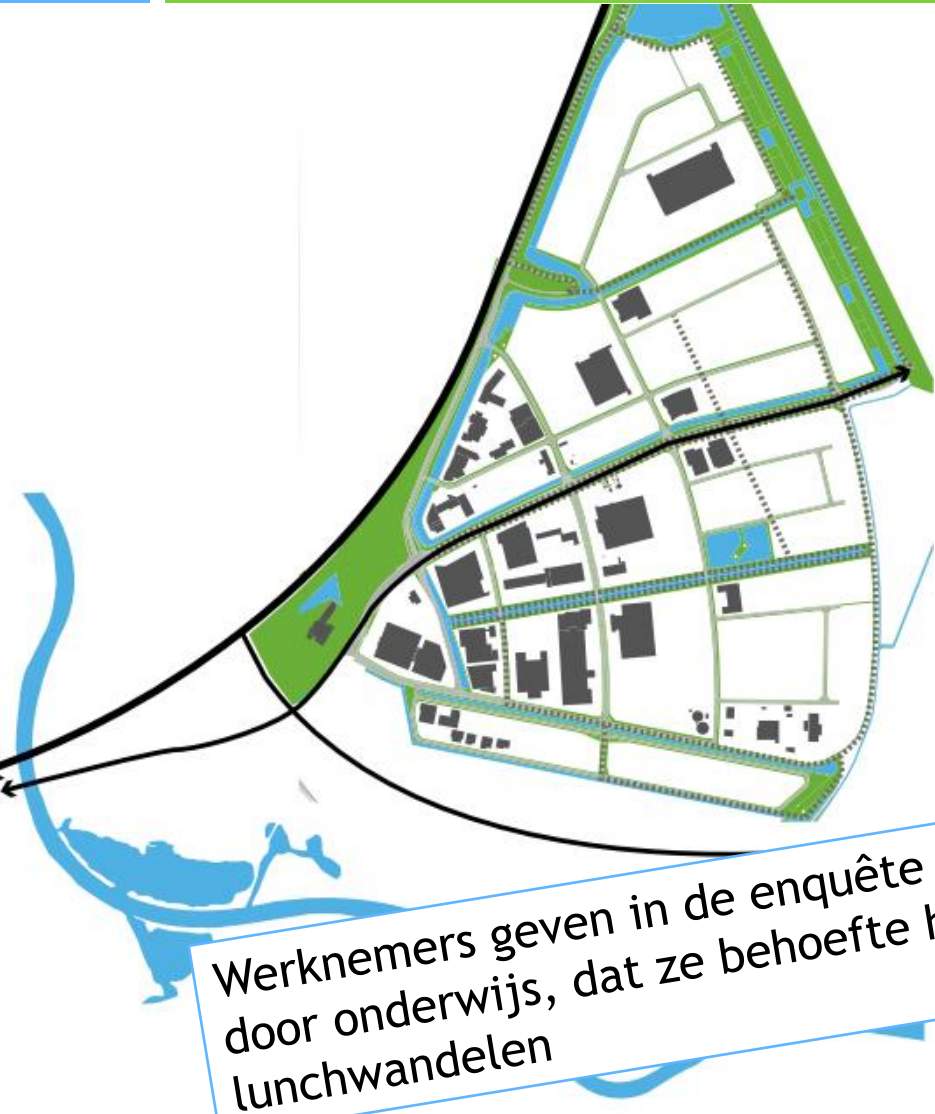
Bij

Veldleeuwerik

Betekenis geven: Werknemers

Betekenis geven: draag het uit

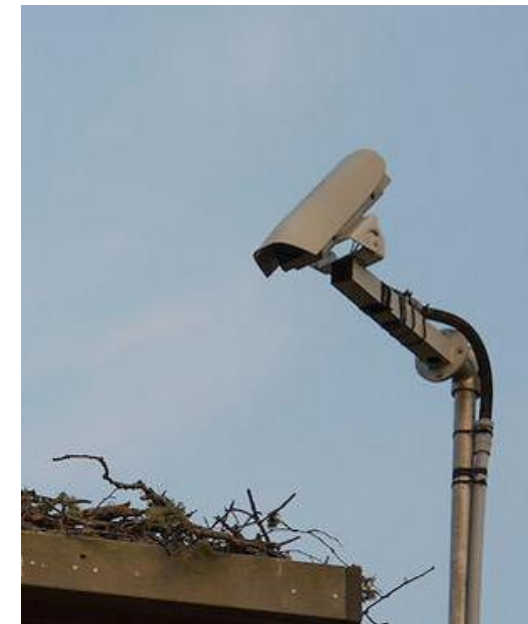

GROEN NETWERK

**BLIJKT DAT JE
BUITEN HET BESTE
BEREIK HEB**

Loesje

Postbus 1245
8801 SA Amstern
www.loesje.nl

De vijf O's: Ondernemers

- Ambassadeur van Zwolle
- Verantwoordelijk voor werknemers
- Eigen terrein vergroenen

De vijf O's: Onderzoek

- Veel praktijkonderzoek op Hessenpoort naar Flora en Fauna
- Begeleidende rol voor het onderwijs

De vijf O's: Overheid

- Meedenken i.p.v. beoordelen
- Ruimte geven aan initiatieven
- Investeerder
- Denk ook aan waterschappen

**WAAROM
MOEILIK DOEN
ALS
HET SAMEN KAN**

Loesje

De vijf O's: Onderwijs

- Enquête onder werknemers verzorgd door Deltion college uit Zwolle met medewerking van Wageningen Universiteit
- Afstudeeropdrachten gedaan op projectgebied Hessenpoort Zwolle
- Veel scholen in de omgeving die aangeven 'iets' te willen doen op Hessenpoort
- Van praktijk onderwijs tot aan universitair onderwijs
- Permanente plek voor onderwijs/onderzoek

De vijf O's: Onderop

- Rondje Zwolle
- Natuur platform Zwolle
- Bloemenlinten
- Veel kennis aanwezig
- Weten wat de Zwolse samenleving wil
- Organiseren van natuurwerkdag
- De Werkelaar, sociale werkplaats

Uitgevoerd

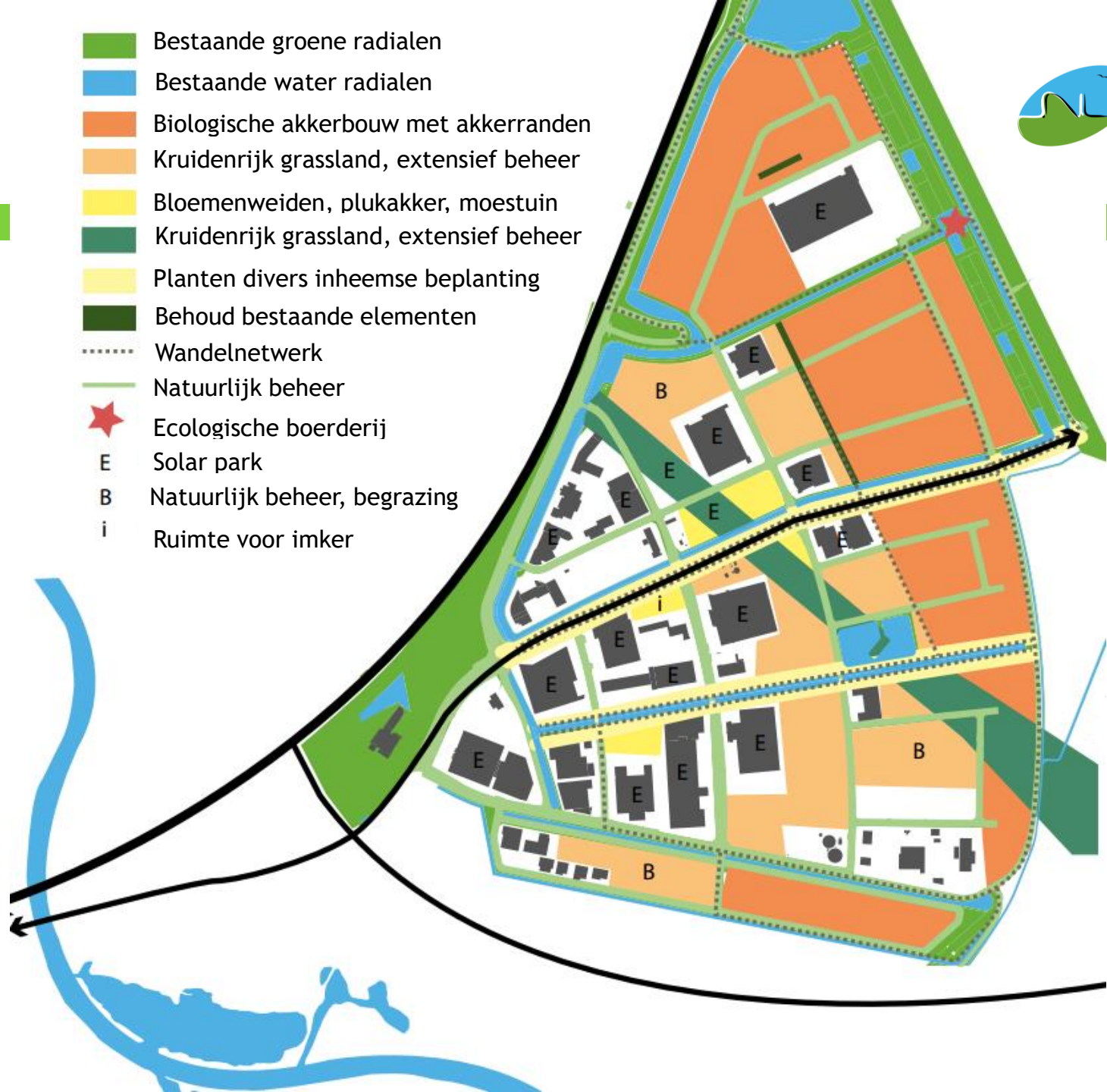
- Bestaande groene elementen
- Ecologische water radialen
- Reguliere landbouw
- Bouwrijpe gronden, extensief beheer
- Bestaande opgaande rechtlijnige beplanting
- Wandelpad
- Vleermuisboerderij
- Beheer d.m.v. begrazing schapen
- Zwaluwwand

Vlekkenplan

- Vanuit initiatiefgroep
- Aansluiten op bestaande elementen
- Voor nu en in de toekomst
- Toevoegingen
- Functieveranderingen

- Bestaande groene radialen
- Bestaande water radialen
- Biologische akkerbouw met akkerranden
- Kruidenrijk grasland, extensief beheer
- Bloemenweiden, plukakker, moestuin
- Kruidenrijk grasland, extensief beheer
- Planten divers inheemse beplanting
- Behoud bestaande elementen
- Wandelnetwerk
- Natuurlijk beheer
- Ecologische boerderij
- E Solar park
- B Natuurlijk beheer, begrazing
- i Ruimte voor imker

- Gemeenschappelijke taal
- Uitgangspunten: NL Greenlabel Gebiedslabel

- Ontwerp, aanleg en onderhoud
- Producten en materialen
- Energiegebruik en klimaat
- Bodem en water
- Natuur en biodiversiteit
- Relatie mens en omgeving
- Borging kwaliteit duurzaamheid

Inspiratieboek

Relatie mens en omgeving

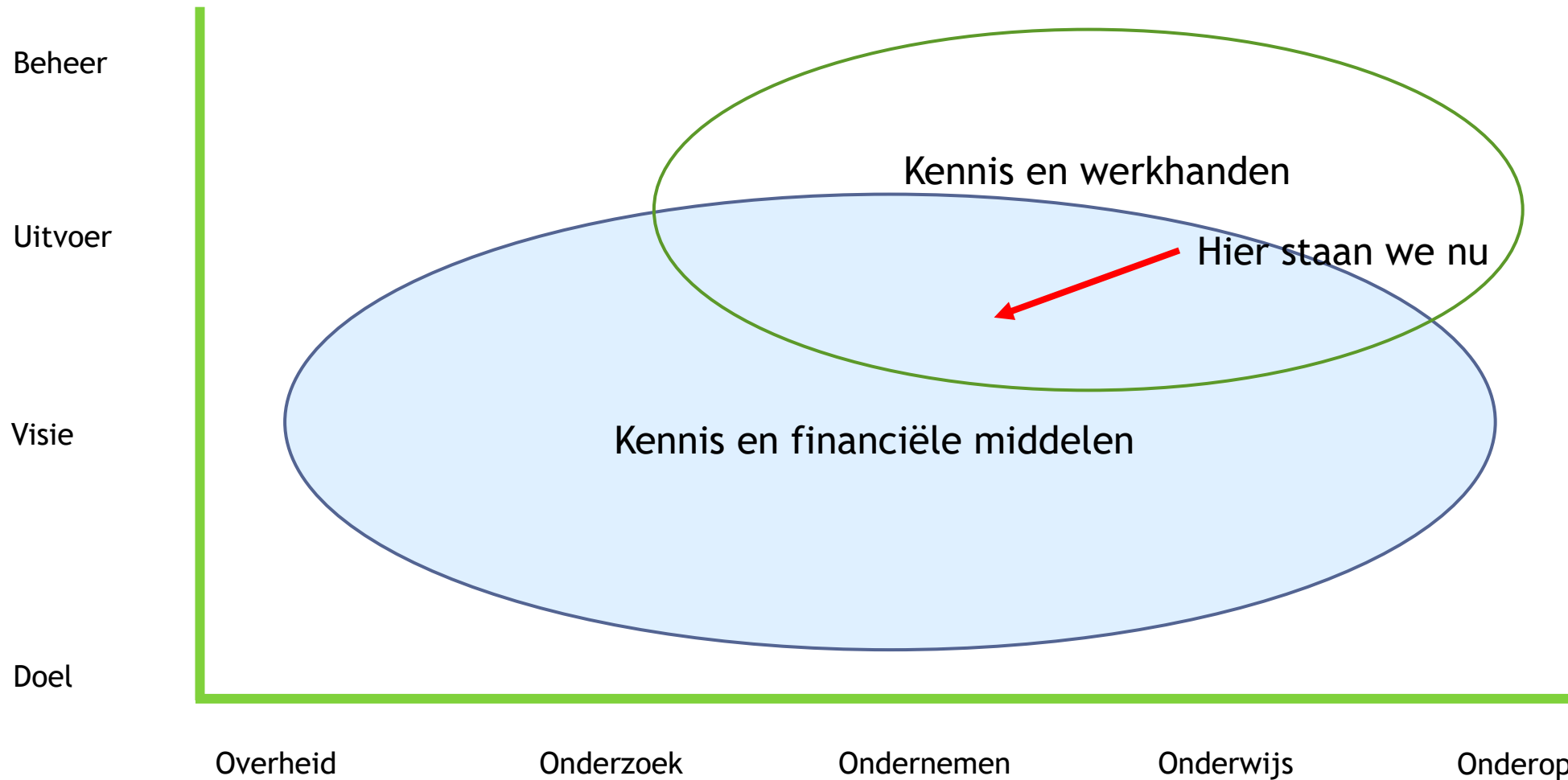
Een gevoel van welzijn heeft ook te maken met het sociaal verbonden voelen met een plek, bijvoorbeeld een tuin bij je huis of in de buurt waar je woont of werkt, aldus Kim van der Leest. Dit bereik je niet alleen door de buitenruimte heen te lopen maar ook te laten zien wat er allemaal in de openbare ruimte gebeurt. Laat de medewerkers maar ook bezoekers zien wat er allemaal leeft en groeit op Hessenpoort. Inrichting mogelijkheden zijn:

- Het plaatsen van informatieborden
- Het plaatsen van een webcam op bijzondere natuur
- Wandeling onder leiding van een gids
- Duidelijke wandel routes
- De vruchten plukken van de natuur
- Het delen van onderzoeksresultaten gedaan op Hessenpoort

Een gevoel van welzijn heeft ook te maken met het sociaal verbonden voelen met een plek

“Hessenpoort, Natuurlijk!”

Actiepunten lijst

1. Aanleggen van het wandelnetwerk op Hessenpoort.
2. Plaatsen van informatieborden op Hessenpoort om de werknemers en bezoekers te laten zien wat er allemaal leeft en bloeit op Hessenpoort
3. Het aanleggen van een kruidenstrook, dit wordt gedaan op de Natuur doedag in november 2016 in samenwerking met professionals en vrijwilligers
4. Opstellen van een natuurlijk beheerplan in samenspraak met de gemeente, de initiatiefgroep en de ecologische onderop organisaties (wat een structurele besparing oplevert van maximaal 2000 euro per jaar)
5. Het aanleggen van een bijentuin en plaatsen van bijenkasten in samenwerking met een imker.
6. Het omvormen van landbouwgronden naar ecologische landbouwgronden aan de hand van pachtcontracten. Dit onderdeel moet opgepakt worden door de gemeente in samenspraak met de initiatiefgroep.
7. Het realiseren van een overdekte educatieve plek voor onderwijs, onderzoek en onderop organisaties. Vanuit deze plek kunnen ook verschillende wandelingen met een gids worden georganiseerd.
8. Het plaatsen van een lunchplek aan het wandelnetwerk
9. Aanleggen van een pluktuin langs het wandelnetwerk, denk hierbij aan het planten van fruitbomen en struiken met vruchten
10. Het organiseren van een jaarlijkse inspiratiesessie voor de vijf o's die betrokken (willen) zijn bij Hessenpoort.

Aanbevelingen

- Zorg voor een goede borging bijv. door het inzetten van NL Greenlabel Gebiedslabel
- Werk samen, maar blijf ook kritisch naar de initiatieven
- Gebruik het inspiratieboek als gemeenschappelijke taal
- Organiseer inspiratiesessies met de betrokken partijen
- Ontwikkel samen met de gemeente en natuurorganisaties een beheerplan voor Hessenpoort
- Wanneer er nieuwe ontwikkelingen zijn op Hessenpoort communiceer dit met alle betrokken partijen, via social media
- Alternatieve inkomsten en gebruik ruimte, denk hierbij aan een solar park of waterberging

